

Hoe verging het een paar andere koudegevoelige soorten ?

F. Kerckhof

Naast de kleine heremietkreeft zijn er nog een aantal andere soorten die te lijden gehad hebben door de koude winters van 1995-1996 en 1996-1997. In dit artikelje bespreek ik de evolutie van een aantal soorten voornamelijk rond Oostende.

De breedpootkrab *Portumnus latipes*, waarvan gezegd wordt dat het ook een zuidelijk fauna-element is, heeft blijkbaar niet al te veel te lijden gehad. In 1997 vond ik te Oostende al terug vervellingen en bijvoorbeeld in mei 1998, samen met de eerste *Diogenes pugilator*, veel vervellingen en zelfs enkele levende individuen op het strand. Het breedpootje lijkt mij niet echt een koudegevoelige soort, wellicht werd er vroeger niet altijd op gelet.

De fluwelen zwemkrab *Necora puber* kreeg bij het begin van de eerste koude winter, die van 1995-1996, rake klappen. Poten, scharen en carapaxen van dode dieren lagen bij tientallen in de vloedlijn (Vanhaelen, 1998 en eigen waarnemingen). Sedert de zomer van 1998 is ze terug in de omgeving van Oostende. Van op de golfbreker naast het Oosterstaketsel werd omstreeks 15 augustus een levend exemplaar gevestigd en op 17 augustus vond ik een vers vervellingsschildje. Van de Westkust waren er wel al waarnemingen van 1997 en begin 1998 (Vanhaelen, 1998).

De grijze zwemkrab *Liocarcinus vernalis* is nog niet terug. Alhoewel ik er speciaal naar uitkijk, zijn het tot nu toe alleen gewone zwemkrabben die ik vond, zowel bij kruiers als aangespoelde, dode exemplaren. Ook een monster van de kustvisserij van 20 juni bleek alleen uit gewone zwemkrabben te bestaan.

Bij de weekdieren is er het zaagje *Donax vittatus*. Deze soort leeft dicht onder de kust en zelfs op het strand, en is dus zeer vatbaar voor koude. Rond Oostende kreeg de populatie een eerste klap met de drie opeenvolgende koude winters van de jaren '80. Nog niet goed hersteld, waren daar de twee strenge winters van de jaren '90 die de populatie opnieuw uitroeiden. Tot nu vond ik geen zaagjes meer. En dan te weten dat het zaagje vòòr 1984 te Oostende heel algemeen was. Aan de Westkust zijn al wel opnieuw levende exemplaren gesignaleerd. Mogelijk heeft het verdwijnen en het moeizame herstel van het zaagje rond Oostende ook te maken met een wijziging in de

biotoop, met name een verslibbing van het strand. Daardoor wordt een minder gunstige situatie gecreëerd voor de hervestiging. Nu vond ik wel in gruis verzameld op 2 september 1998 een redelijk aantal zeer juveniele - ze waren nog geen mm lang - recente doubletjes van het zaagje. Die waren wel allemaal leeg. Verspoelde doubletjes van elders of een bewijs van de moeizame herkolonisatie ?

Tenslotte, de fuikhoorn *Nassarius reticulatus*. Deze soort dook vanaf 1993 op langs heel de kust en ook bij de kustvisserij. Rond Oostende vond ik geen levende dieren maar geleidelijk werden verse exemplaren en ook eikapseltjes heel gewoon. Hoewel de soort massaal afstierf na de eerste koude winter vermeldt Vanhaelen (1996) toch nog de vondst van een levend exemplaar op 6 oktober 1996 te Oostduinkerke. Nadien waren mij geen waarnemingen meer bekend tot Eddy Eneman op 19 september 1998 een aantal exemplaren binnen kreeg van de kustvisserij. Alhoewel de populatie van *Nassarius reticulatus* toch wel rake klappen kreeg is ze blijkbaar niet verdwenen van vóór onze kust

Samenvattend ziet het er naar uit dat eigenlijk alleen de grijze zwemkrab nog niet terug is. Afwachten maar of en wanneer we ook deze soort terug zullen waarnemen.

Summary

The two cold winters of 1995-1996 and 1996-1997 seriously affected some 'southern' species. But in the summer of 1998 most of them were recorded again. This was the case for *Portumnus latipes*, *Necora puber*, *Nassarius reticulatus* and *Donax vittatus*. It seems that only the southern swimming crab *Liocarcinus vernalis* has not been seen again on the Belgian Coast.

Literatuur

- Vanhaelen, M.-Th., 1996. Massaal aanspoelen van krabbenschilden na de langdurige vorstperiode in de winter 1995-1996 aan de Belgische Westkust. De Strandvlo 16(3): 94-96.
- Vanhaelen, M.-Th., 1996. Wat is er aan de hand met de gevlochten fuikhoorn na de winter 1996 ? De Strandvlo 16(3): 110-112.

**Muscarstraat 14
8400 Oostende**